

'Crusa Lama' Lanja 2019 (2)

Schrijfster Yasmine Allas.

De tijd dat literatuur enkel voor eliteire intellectuelen was, is achterlatend. Literatuur kan je leren waarden, je hebt er slechts een dosis nieuwsgierigheid voor nodig, nieuwsgierigheid naar het leven. En die nieuwsgierigheid naar het leven hebben de studenten van het EPI zeker. Niemand was met men kon verwachten van deze schrijveressen. 'Crusa Lama 2010' tastte nastig de mogelijkheden af tijdens deze keramistiek. Colegio EPI is een onderwijsinstelling voor middelbaar beroepsopleiding die in 1997 ontstond na een fusie

van vier scholen. Een van hun progressieve leeromgevingen is het Open Leercentrum, hier lazen de schrijvers voor, onder een glazen koepel van zonlicht, gepresenteerd door oud architect Victor Mahilda en Franck Geerman. Mahilda die vroeger geen geld had om boeken te kopen, liet al kleine jongens zijn hele familie wikkels open van Franche Vag. Die wikkels wisselde hij in voor boeken en zo wilde hij zijn kasten. De liefde voor de letter en respect voor het geschiedde maar speelde zijn hele verdere leven. Grote old literaire thema's zogen altijd voor universele herkenning. Ge-

kleed in individuele schrijversjasje, herkennen we er onze eigen worstelingen in en horen dat de auteur een knaakbar inzicht voor ons heeft. Echter, de grote levensvragen zoals het ontstaan van de wereld, het bestaan van God, het ontstaan van de mens en of er is of er is is de dood, houdt niet alle jongeren bezig. Natuurlijk kennen ze onderwerpen als gelofte, seksualiteit, liefde of invallid, vriendschap en dood uit het dagelijkse leven. Maar jongeren willen in deze fase van hun leven niet lezen over een deels eschatologisch, eschatologische teksten, het verlies van een kind of te ingewikkelde familie-

ledrama's. Veelal staan ze nog aan het begin van het proces, nog te pril om deze thema's te kunnen relativeren. Hun belangstelling gaat uit naar hun eigen dorren, survivalistisch, experimenten met seksualiteit, en drugs, het aangaan van relaties en hoe het is om te zijn in de wereld. Piapiamto is de emotionele taal van de Arabische jeugd. De dubbele bodems die in gedichten aanwezig is kwam daardoor gemakkelijker binnem. De Veer is een lokale artiest, een filmauteur met een atelier aan huis, die al vele malen succesvol exposeerde op de Aruba en Curaçao.

Zij heeft de diepgang die nodig is om al kunstenaar universele werken te kunnen creëren. Als zij de dag begint, begint zij deze het liefste achter haar pin. Getinspired door haar rendevous met Chapin, pakt ze haar kwasten en wie goed kijkt ziet de vinderachtige noten weggelikt op haar mond. Klanken worden kleuren, dit worden veranderen in bloemen, open noten doorklijken. Ze componeert zij op overgave haar geschiedde partituren, compleet met het interesse verbondenheid met het leven zelf weggelikt. Er ligt een gevoel van oorspronkelijkheid en liefde over haar doeken, 'a Sense of Knowing where I belong'. Haar grote dromen is een eigen veldje maar voorlopig slaat ze haar vloggs uit in het kleding van haar pin, anelazar, Arman Simon, die ontlangt het nieuwe Fundament van Aruba organiseerde. Naast op dit moment vindt in de kruisbestuiving van digitale vormgeving en transformatie. De disciplines voor jong en ouder met workshops in diverse kunst disciplines die in het EPI de hoop wet studenten van het EPI

Enthusiaste EPI-student.

Literaire ontmoeting op het EPI

In het woordend omdat English ook onderling een populaire taal van veel studenten is. De bijzondere schilderen van Belinda de Veer konden haar gelochten niet onderkennen. Ze werden ontchast haar vanwege het teveel aan licht, maar de Veer kreeg evengoed de volle aandacht voor haar positieve hartjes. Een dag van je 'beloning', zo meent zij. Isging schied en regoservende diverse toelakstnukten en een soort drama-voorstelling is haar op het lijf geschreven. Zij mist één van de studenten zelfs uit te dagen een eigen gedicht voor te verwerken. Het tempo lag hoog maar de aandacht verlatte amper. Jongeren zijn ingesteld voor klemaantal en uiterlijk verzoen. Maar haar wilde haarders, Samuel 'Sammy' Dumrins ontspanne even aan zijn proefwerk-surveillance van Colegio Arabuho en begleidde Isging en Millard op de djembe. Helas ontbraken de unieke geluiden van de hirtinba en de stopaan van de avond ervoor. De Afrikaanse leerjester was hierdoor niet zo compleet maar nog steeds boeiend genoeg. Ook Antoni Garcia trad op zonder zijn Groove. Met led-ogen ziet hij aan hoe telkens meer de unieke van carnavale muziek krijgt opgeplakt. Maar misatien werd juist door het ontbreken van muzikale accenten van de focus gelegd op het woord. Garrio hoort, ondanks de tragische gebeurtenissen die zijn leven regelmatig beïnvloeden, van de simpele wiskunde van het leven: 'Dat wat je geeft, krijg je terug'. De studenten waren overtuigd van de indruk. Een linkendicht kan ook gaan over de dendaagse dingen zoals internet? Denkt iedereen bekend aan aldoor aan hun leerkrachten dat ze zelf ook schrijven of papers te maken. Het schrijven van dialogen heeft momenteel zijn aandacht. Het is bestond hoe hij met zijn partners een verbinding aangaat met de ruimte om heen samen. Zijn stem lijkt het Universum zelf uit te dagen tot een dialoog, keer en keer bevestigend door de 'vrouwelijke echo's van Isging. Zij is een uitdrukkend die tekens op zoek gaat naar een nieuw uitdaging die op dit moment vindt in de kruisbestuiving van digitale vormgeving en transformatie. De studenten werden tijdens 'Crusa Lama' geconfronteerd met me-

Studente Marleen Laclé met Carrese Isging en Luciano Millard.

reeds niet-blanke auteurs met een diversiteit aan culturele achtergronden. Hierdoor konden zij zichzelf gemakkelijk identificeren met de sprekers. Samuel 'Sammy' Dumrins ontspanne even aan zijn proefwerk-surveillance van Colegio Arabuho en begleidde Isging en Millard op de djembe. Helas ontbraken de unieke geluiden van de hirtinba en de stopaan van de avond ervoor. De Afrikaanse leerjester was hierdoor niet zo compleet maar nog steeds boeiend genoeg. Ook Antoni Garcia trad op zonder zijn Groove. Met led-ogen ziet hij aan hoe telkens meer de unieke van carnavale muziek krijgt opgeplakt. Maar misatien werd juist door het ontbreken van muzikale accenten van de focus gelegd op het woord. Garrio hoort, ondanks de tragische gebeurtenissen die zijn leven regelmatig beïnvloeden, van de simpele wiskunde van het leven: 'Dat wat je geeft, krijg je terug'. De studenten waren overtuigd van de indruk. Een linkendicht kan ook gaan over de dendaagse dingen zoals internet? Denkt iedereen bekend aan aldoor aan hun leerkrachten dat ze zelf ook schrijven of papers te maken. Het schrijven van dialogen heeft momenteel zijn aandacht. Het is bestond hoe hij met zijn partners een verbinding aangaat met de ruimte om heen samen. Zijn stem lijkt het Universum zelf uit te dagen tot een dialoog, keer en keer bevestigend door de 'vrouwelijke echo's van Isging. Zij is een uitdrukkend die tekens op zoek gaat naar een nieuw uitdaging die op dit moment vindt in de kruisbestuiving van digitale vormgeving en transformatie. De studenten werden tijdens 'Crusa Lama' geconfronteerd met me-

dig had ook met het podium op te durven, deed ze op tijdens haar eerste jaar EPI. Na haar opleiding wil ze graag psychologie gaan studeren. Mogelijk brevede deze literaire ontmoeting een kans voor een nieuwe studierichting op het EPI, kunst en cultuur. De artistieke rijkdom van de Arabuho-je jongeren zal zeker leiden tot meer inzicht in zichzelf. Hun cultuur en identiteit zijn tot rationaals. Goeie literatuur spreekt het universele bevestruin aan en het ook jonge lezers op een nieuwe denkspoor. Nieuwe denksporen leidde tot een wereld met nieuwe keuzen, om in wereld met bewaartere mensen, waarin plaats werd voor elkaars anders-zijn, maar lezer nieuw inzicht konnere op de artistieke meden. En zo slagen stichting 'Winternachten' er in om de leefdoelvoor het geschreven woord zelfs bij literatuerschrijver jongeren over te laten slaan. 'Winternachten' heeft 15 jaar geleden een nieuwe literaire dimensie gecreëerd, die begon als een ontmoeting tussen Nederlandse en Indonesische schrijvers in Theater het Vrach in Den Haag. Het bekendste van de 1000 bezoekers de voorstellen van Isging zijn: mensen deed aan de gesprekken met literaire zwaagere wachten van over de hele wereld. De auteurs en dichters leggen hun problematiek voor aan collega's en is publiek. De aangearkte problematiek in hun geesteskinerent rupe, ondanks de verschillende culturele achtergronden van de toehoorders, verbleefend voor herkenning op. En juist deze ontroering, scherp samenvatting leidde onder het multiculturele publiek. Na Indonesië kwam de Nederlandse Antillen, België en Zuid-Afrika aan de beurt. Breders artistiek leerder

Ton van de Langkruis is zakkelijk leider Mories Rómekins gingen na jaren redn hun eigen weg. Rómekins rocht zijn inspiratie in andere zaken, terwijl Van de Langkruis de uitdaging vond in het letterlijk overduidelijk van de ocaam. Dit verteet keer op keer niet alleen het maar ook een enorm organisatie! met het literaire gesprek over zoe aan te durven gaan. Behalve de steun van de lokale organisaties moet er ook een goed gestructureerd programma-aanbod zijn dat aantrekkelijk is voor alle plaatsen die het schrijversgeslacht aan doet. Hoewel de taal steeds toegankelijker wordt, sluit literatuur inhoudelijk nog steeds niet maad-lood aan bij de leefwereld van studenten. Adolescenten verhouden zich op een ander niveau tot universele thema's dan volwassenen. Veel jongeren verleren hun literaire interesse onderweg omdat de stap van jeugdliteratuur naar volwassen literatuur te groot is. Stichting 'Winternachten' dat

het gesprek met deze belangrijke groep daarom juist niet uit de weg. Er liggen verschillende mogelijkheden om tijdens de volgende 'Crusa Lama' het debat, ofwel 'the Battle of Words' aan te gaan. Mogelijk inspireerde de Arabuho-jeugd Ton van de Langkruis dankbaar om een 'Crusa Lama Junior' te organiseren, want wie de jeugd heeft, heeft immers de toekomst. Al vast aansprek voor Marleen Laclé!

Tempo mi isabata chipiuto
Mi isabata pinca cu tar torto di color
'Awe ca mi la grandi'
Boo ta pista mi aminda
cu tar torto di color
Color di pasu
Color di amor
Color di bondad
Color di tristesa

Workshops Belinda de Veer: belvedere@startnet.wi

Www.winternachten.nl
Www.bibliotecanacional.nl

Glazen koepel van het EPI.